
NOTAT

Til:	Udenrigspolitisk Nævn	J.nr.:	5.E.147.
CC:		Bilag:	2
Fra:	Udenrigsministeriet	Dato:	22. juni 2007
Emne:	Orientering vedr. Global Initiative to Combat Nuclear Terrorism efter høj-niveau-mødet i Kazakhstan, den 11.-12. juni 2007.		

Udenrigsministeren orienterede den 26. april 2007 Udenrigspolitisk Nævn om "Global Initiative to Combat Nuclear Terrorism", der har til formål at forbedre sikring af nukleare materialer og installationer og forebygge, at terrorister får fat i sådanne materialer, samt at afhjælpe konsekvenserne af eventuelle nukleare terrorhandlinger. Udenrigsministeren lovede, at Nævnet ville få en nærmere redegørelse, når Danmark havde deltaget i det første møde.

Global Initiative blev lanceret af præsident Putin og præsident Bush i St. Petersborg i juli 2006. Herefter er der afholdt to møder i henholdsvis Marokko og Ankara, hvor der er blevet udarbejdet en principerklæring, som nye partnere skal godkende – i lighed med formen for tilslutning under "Proliferation Security Initiative" (PSI). USA og Rusland har herefter i foråret gennemført demarcher i en lang række lande, i vidt omfang i fællesskab, med henblik på at øge partnerkredsen, der oprindeligt talte 13 lande samt Det Internationale Atomenergiagentur (IAEA).

Danmark tilsluttede sig Global Initiative den 1. maj 2007 på grundlag af en fælles opfordring hertil fra de herværende amerikanske og russiske ambassadører under et møde i Udenrigsministeriet den 20. marts 2007. Dansk tilslutning til initiativet skete ved skriftlig meddelelse til ambassadørerne, herunder om, at Danmark godkender initiativets principerklæring (vedlagt). Øvrige partnere – 51 lande i alt på nuværende tidspunkt – inkluderer alle de nordiske lande og de fleste EU-lande. Herudover deltager bl.a. lande i Asien, Mellemøsten, Kaukasus, Øst- og Sydøsteuropa samt Canada og Australien. En fuld liste vedlægges. Ud over IAEA har nu også EU opnået observatørstatus efter bl.a. dansk tilskyndelse.

Et højniveaumøde fandt sted den 11.-12. juni 2007 i Astana, Kazakhstan. I spidsen for mødet stod den russiske viceudenrigsminister, Sergei Kislyak, og den amerikanske assisterende udenrigsminister for ikke-spredning, John Rood. Danmark deltog med en delegation fra Udenrigsministeriet under ledelse af politisk direktør, Liselotte Plesner.

Mødet blev, ikke mindst i lyset af overvægten af helt nye medlemmer, en meget overordnet, principiel bekræftelse af behovet for at bekæmpe nuklear og radiologisk terrorisme og af fuld tilslutning til initiativets formål og principper:

- At forbedre overblik, kontrol og fysisk beskyttelse af nukleare materialer og radioaktive stoffer såvel som nukleare faciliteter.

- At kortlægge og undertrykke handel og andre illegale aktiviteter med sådant materiale, herunder særligt med henblik på imødegå terroristers erhvervelse heraf.
- At respondere på og afhjælpe konsekvenserne af nukleare terrorhandlinger.
- At samarbejde om udvikling af teknisk kunnen for at imødegå nuklear terrorisme.
- At sikre, at alle stater tager alle nødvendige skridt med henblik på at nægte terrorister, der søger nukleare materialer, fristeder og styrke national lovgivning med henblik på at sikre effektiv retsforfølgelse.

Blandt de oprindelige partnere i Global Initiative var nogle nået skridtet videre i de hjemlige overvejelser om, hvad der nationalt kunne tilføres initiativet, og kunne foreslå konkrete aktiviteter, hovedsageligt i form af workshops. Australien havde f.eks. netop afholdt et regionalt møde om nuklear terrorisme i Asien og Stillehavet. Canada vil i foråret 2008 afholde en workshop om sikring af radioaktive kilder, hvori der også forventes input fra industrien. Hvilke områder, Danmark vil kunne bidrage på, vil blive afdækket under inddragelse af danske myndigheder og øvrige mulige interessenter.

I lyset af IAEA's anerkendte indsats og ekspertise på området vil det være afgørende, at IAEA gives en rolle i de konkrete aktiviteter (workshops og træning med henblik på kapacitetsopbygning m.m.), der afholdes under initiativet. IAEA's rolle i bekæmpelsen af nuklear terrorisme og behovet for at holde IAEA tæt inddraget i aktiviteterne, blev understreget af en række delegationer i Astana, herunder Danmark. Det forventes, at den forstærkede opmærksomhed omkring nuklear terrorisme som følge af initiativet vil føre til øget støtte til IAEA's indsats.

Højniveaumødet var det sidste i en første runde af møder på politisk niveau. Herefter er det meningen, at konkrete aktiviteter skal være initiativets motor. Der eksisterer allerede et omfattende normativt grundlag for arbejdet – ikke mindst FN-konventionen om nuklear terrorisme og IAEA-konventionen om fysisk beskyttelse af nukleart materiale samt FN's Sikkerhedsråds resolution 1540 vedrørende masseødelæggelsesvåben og FN's Generalforsamlings strategi for bekæmpelse af terrorisme. Mens initiativets lancering på højt niveau har bidraget til at skabe opmærksomhed og vilje til handling, vil initiativet i sidste ende blive bedømt på, hvilke praktiske tiltag og reelt opnået kontrol med nukleare og radiologiske materialer, landene vil tage til at føre principperne ud i livet. Næste ordinære møde forventes afholdt i foråret 2008.

Udenrigsministeriet